

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto K 12—
pol leta " 6—
četrt leta " 3—
na mesec " 1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Urednišvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka pet vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto K 18—
pol leta " 9—
četrt leta " 4-50
na mesec " 1-60

Za inozemstvo celo leto " 28—
Upravništvo: Knafljeva ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzojavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Nemški nacionalci in kanalsko vprašanje.

Dunaj, 27. avgusta. Nemški nacionalci so z računom, kako rešuje baron Bienerth kanalsko vprašanje, jako nezadovoljni. Poudarjajo, da kanalsko vprašanje ni izključeno v interesu Galicije, temveč da velja tudi za Nizje Avstrijsko, Moravsko in Češko, ter zahtevajo, da se mora vlada z vsemi temi deželami enako pogajati, ne se pa odkupiti pri Poljakih. Če se to ne zgodi, bodo nemški nacionalci v parlamentu nasprotovali enostranskemu reševanju tega vprašanja.

Udržal sklical parlamentarno komisijo čeških poslancev.

Praga, 27. avgusta. Drž. poslanec Udržal je sklical parlamentarno komisijo čeških poslancev za 2. september v Prago. Ta komisija se bo bavila posebno z vprašanjem o delovnih pogojih češkega deželnega zbora.

Dr. Baxa za enotni češki klub v drž. zboru.

Kolin, 27. avgusta. Včeraj je imel državni poslanec dr. Baxa tu shod, na katerem je poročal o političnem položaju, ter izjavil za ustanovitev enotnega češkega kluba v državnem zboru, ki naj bi zastopal skupne interese češkega naroda.

Važen odlok štajerskega deželnega šolskega sveta.

Celje, 27. avgusta. Sliši se, da je štajerski deželni šolski svet razveljavil znani odlok glede nastavljanja novih učiteljev in učiteljic na štajerskem, ter določil, da se ne sme zastopljati pri nastavljanju štajerskih domačinov in domačink, katere so dovršile svoje študije v Ljubljani ali Gorici. S tem bi se torej dalo zadoščenje pravičnim slovenskim zahtevam in ustreglo nujni zahtevi, ki so jo stavili v interesu pravičnosti in pa slovenskega učiteljskega naraščanja zlasti slovenski naprednjaki na štajerskem.

Občinske volitve v Pobrežu pod Ptujem.

Ptuj, 27. avgusta. Novice nemških listov o zmagi nemškutarjev v Pobrežu - St. Vid pod Ptujem ne odgovarjajo resnici. Nasprotstvo med tamošnjimi slovenskimi kmeti izvira večinoma iz osebnih mrženj. Da niso zmagali na celi črti nemškutarji, že kaže to, da je zmagala stranka, ki noče glavnega nemškutarja v vasi, Šostariča, za župana, a ne mara tudi iz osebnih mrženj prejšnjega slovenskega župana. Slovenskim volilec in kmetom je manjkalo pri volitvah močne vodilne roke.

Neenaka mera za Nemce in Slovence.

Celje, 27. avgusta. Znani črni narodni kolki z napisom »20./IX. 1908« so bili zaplenjeni in posamezni tukajšnji Slovenci zaradi rabe teh kolkov po zaplembi celo obsojeni.

Slovenski poslanci in pa časopisje je takrat opozarjalo vlado na nemške narodne kolke z naravnost izzivajočo vsebino, katere je izdal »Schulverein«. Obljubila se je tako napol zaplemba teh — no in zadnje dni ima nemški trgovec Rasch v Celju zopet lepo izložene sulfurajske kolke s sliko nemške šole v Sevnici in napisom: »Zur Erinnerung an den windischen Überfall am 22. September 1908« — katerega ni bilo. Tako se ravna v Avstriji s Slovenci in Nemci!

Kolera na Dunaju.

Dunaj, 27. avgusta. Danes se ni prigodil noben nov slučaj kolere. Mož na kolero umrle Magdalene Held s svojimi otroci se do danes ni hotel dati desinficirati. Ker do danes ni bilo dognano, da je njegova žena res umrla za kolero, so ga pustili, danes pa so ga s silo internirali in desinficirali.

Dunaj, 27. avgusta. Donavski parnik »Regensburg«, na katerem se je vozila na kolero umrla Held, je odplul, ne da bi ga desinficirali. V Požunu so ga nato ustavili in ga dali pod zdravniško nadzorstvo. Na parniku vihra rumena zastava kot znak, da je okužen od kolere. Na parnik in s parnika ne sme nihče. Prebivalstvo v Požunu je silno ogorčeno, da so pustili parnik z Dunaja, ne da bi ga desinficirali.

Budimpešta, 27. avgusta. Tukajšnja policija je izdala uradni komunikacije, v katerem konstatira, da je ženska, ki je umrla na Dunaju za kolero, že 13. t. m. iz Budimpešte odpotovala. Spotoma je izstopila, ter je bila 17. avgusta že na Dunaju. Dne 22. avgusta zvečer je obolela, ter 24. t. m. umrla. Od njenega prihoda pa do njene smrti je preteklo 7 dni. Inkubačna doba pri kolero pa znaša samo pet dni, vsled česar je nemogoče, da bi prinesla iz Budimpešte bolezen s seboj na Dunaj. S tem indirektno očita budimpeštanska policija, da je dobila kolero na Dunaju.

Madžari in kolera.

Budimpešta, 27. avgusta. Vlada je izdala stroge varnostne odredbe, da se prepreči prestop kolere na ogrsko ozemlje. Dasi je dokazano, da se je kolera zanesla na Dunaj z Ogrskega, so modri madžarski ministri sedaj sklenili, da je treba proti kolero zastražiti avstrijsko mejo.

Nov slučaj kolere na parniku?

Požun, 27. avgusta. Na parniku »Regensburg« je obolela na znakih kolere služkinja, ki se piše Trnka. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Kolera v Italiji.

Rim, 27. avgusta. V zadnjih 24. urah je v južni Italiji obolelo na kolero 25 oseb, umrlo pa 14.

Spopad med Ukrajinci in Malorusi.

R. — Lvov, 27. avgusta. V vasi Hurniji pri Stryju so Ukrajinci na-

padli maloruskega deželnozbornskega kandidata dr. Savjaka in njegove pristaše. Na kolodvoru je celo prišlo do boja z revolverji. Ranjenih je več oseb, a k sreči nobeden od krogle.

Angleški in francoski poslanik na Dunaju se sestane z Izvoliskim.

Monakovo, 27. avgusta. Angleški poslanik na Dunaju in pa francoski poslanik na Dunaju sta prišla sem, kjer se v soboto sestane z ruskim zunanjim ministrom Izvoliskim.

Slavnosti na Cetinju.

Cetinje, 27. avgusta. Včeraj popoldne ob 3. so prišli sem veliki knez Peter Nikolajevič s svojo soprogo Milico, najstarejšo hčerko črnogorskega kneza in hčerka in pa princ Franc Jožef Batenberski. Vsi so bili najpristranejšje sprejeti in pozdravljeni.

Cetinje, 27. avgusta. Laški kralj Viktor Emanuel je danes zjutraj odpotoval s prestolonaslednikom Danilom v Podgorico na lov.

Program proklamacije Črne gore za kraljestvo.

Cetinje, 27. avgusta. V nedeljo, dne 28. avgusta se sestane črnogorska skupščina. Predsednik skupščin je Ivkanović, ki bo stavil tozadevno resolucijo. Ministrski predsednik Tomanović se bo v imenu vlade pridružil tej resoluciji, nakar jo bo skupščina sprejela. Nato pojdejo vsi poslanci h knezu Nikiti, da mu sporoče v skupščini sprejeto resolucijo. Knez Nikita bo nato odobril to resolucijo, ter podpisal tozadevni ukaz. Poslančci se bodo nato zopet podali v skupščino, kjer bodo na znanje vzeli knezov ukaz, ki se potem razglasi v uradnem listu.

Aehrenthal čestital črnogorskemu knezu.

Cetinje, 27. avgusta. Avstrijski zunanji minister Aehrenthal je poslal knezu Nikiti čestitko, za katero se mu je ta v jako prisrčnih besedah zahvalil.

Prejšnji črnogorski finančni minister pomilošen.

Cetinje, 27. avgusta. Knez Nikita je pomiloštil prejšnjega finančnega ministra Djuroviča, ki je bil zapleten v znano bombno afero in ki je bil zaradi tega obsojen v enajstletno težko ječo.

Bolgarski Ferdinand na potu v domovino.

Belgrad, 27. avgusta. Car Ferdinand je na svoji vožnji proti domovini osebno vodil lokomotivo dvornega vlaka. Pri tem se mu je prigodila nesreča, da je povozil enega od železniških uslužbencev.

Črnogorski knez pomiloštil politične zločince.

Cetinje, 27. avgusta. Tukaj se za gotovo smatra, da knez Nikita pomiloštil ob priliki svojega vladarske-

ga jubileja velik del političnih zločincev, ki so bili zapleteni v znano bombno afero.

Laški anarhist aretiran na Cetinju.

Cetinje, 27. avgusta. Tu je bil aretiran laški anarhist Papageorgi, ki je rodod Grk in ki je najbrže nameraval izvršiti atentat na kneza ali na zastopnika kake druge države.

Črnogorski emigranti groze.

Cetinje, 27. avgusta. Iz Belgrada prihajajo od črnogorskih emigrantov na Cetinje grozilna pisma, v katerih ti groze, da bodo motili jubilejske slavnosti. Črnogorska vlada je dala vsled tega vso srbsko-črnogorsko mejo kar najstrožje zastražiti.

Vsenemški agitator v Galiciji.

R. — Lvov, 27. avgusta. Med nemškimi kolonisti v Galiciji krošnjari te dni vsenemški poslanec dr. pl. Stransky s svojim pruskim blagom. Obhodil je vse nemške kolonije po stryjskem in stanislavskem okraju, da jih »utrdi v nemštvu.« Pred par dnevi je priredil shod v neki nemški koloniji blizu Szczerca. Prostor, kjer je bil shod, je bil okrašen s pruskimi barvami.

Zopet »imeniten« govor nemškega cesarja.

Königsberg, 27. avgust. Cesar Viljem je imel tu »imeniten« govor, v katerem se je postavil popolnoma na srednjeveško in absolutistično stališče. Rekel je, da je pruska krona zgolj »po milosti božji.« ne pa morda po volji ljudstva, ali morda parlamenta. On — cesar Viljem — se smatra za »izvoljeno orodje nebes samih.« Nadalje je cesarski govornik razpravljal o potrebi, da se Nemčija pripravi na vojno, da bo zavarovana za vse slučaje. Končno se je dotaknil tudi ženskega vprašanja, ter naglašal, da je nasprotnik vsake ženske emancipacije. Ženska ni rojena za svobodo in za javno življenje, ona naj bo lepo doma, naj se briga za gospodinjstvo in naj suče kuhalnico.

Nemško časopisje in Viljemov govor.

Berolin, 27. avgusta. Vse nemško napredno časopisje ostro kritizuje cesarjev govor. »Berliner Zeitung am Mittag« piše, da mora govor »prvega državnega uradnika« vzbuditi po vsi Nemčiji nemalo ogorčenje, češ, da Nemci ne živijo več v srednjem veku, ko je bil pojem »Gottesgnadentum« alfa in omega vsega. V istem tonu pišejo tudi vsi drugi liberalni listi.

Berolin, 27. avgusta. V parlamentarnih krogih sodijo, da je bil cesarjev govor v Königsbergu naperjen v prvi vrsti proti socijalnim demokratom.

Razstava v Lublinu.

R. Varšava, 27. avgusta. V Lublinu prirede ondotni Poljaki leta 1911. razstavo. Oblast je že dala svoje dovoljenje.

Posebna ironija usode je hotela, da je skoro istočasno z nepotrditvijo župana Hribarja izšla pod zgorajšnjim naslovom krasno ilustrovanja knjiga, ki nam podaja jasno sliko prepoveda slovenske prestolice iz potresnih razvalin. Knjigo so spisali po sklepu občinskega sveta iz leta 1905 magistratni uradniki. Ministru Haerdltu in baronu Schwarzu toplo priporočamo, naj si pazno ogledata to knjigo, potem stoprv bode ta prišla do spoznanja, kakoga župana sta Ljubljani — četudi, kakor trdno upamo, le za hip — »konfiskovalca«. Niti treba ni, da bi minister Haerdlt razumel slovenski tekst! — Številne slike predstavljajoče posamezne dele Ljubljane pred potresom in danes, so plamteč dokaz Hribarjevega izrednega administrativnega in organizatoričnega talenta in njegovega požrtvovalnega in železnega delovanja na socialnem polju. In tudi merodajnim državnim poslancem vseh strank bi kazalo uposlati to knjigo, da bodo vedeli prav presoditi to nezaslišano kršenje politične avtonomije na neizmerno kvar našemu mestu. Tembolj nezaslišano, ker do danes vlada še ni bila v stanu navesti tudi le ena sam vsaj navidezno utemeljen razlog za svoj čin. — Pa Hribarjevo delo za blagor Ljubljane še ni končano, na izvršitev čaka še veliko število krasnih njegovih načrtov in zagradelj pravimo: Najti se mora in našla se bo pot, po kateri se bo vrnil v najdoglednejšem času ta najzaslužnejši avstrijski župan na svoje mesto. — To je v teh težkih dneh skrb in prizadevanje pravih Hribarjevih prijateljev, ki dobro vedo, da se tudi v tem slučaju ne da doseči ničesar s praznim kričanjem, vse pa z modrim in previdnim delom.

Zopet zaplenjeni!

Včerajšnja večerna izdaja našega lista nam je bila zaplenjena, in sicer zaradi notice: »Provokatorstvo«, v kateri smo poročali o konkretnem slučaju, ki se je zgodil županu Hribarju. Navadno je konfiskacijski aparat kaj hitrih krač, to pot pa so prišli list izredno pozno konfiscirati. Pa so bila že zopet dolga pogajanja med telefonskima postajama: »deželno predsedništvo« in »državno pravdnništvo«. — Čitajoče občinstvo spozna iz teh konfiskacij najnedolžnejših stvari, kake izjemne razmere so zavladale. **Roke so nam**

LISTEK.

Bitke in boji.

V. V.

II.

V drugem nadstropju iste hiše je stanovala družina. Pred sedmimi leti je spoznal on, mlad zasebni uradnik, plavalosa, brhko obmorsko dekle. Pred sedmimi leti sta se poročila in njun zakon ni bil nesrečen, vsaj kopica otrok, pet jih je bilo, je pričala, da sta doživela tudi trenutke, ko si nista srečavala s sovraštvom v srcu. Ljubko je bilo, če si jo poslušal, kako se je razgovarjala s svojimi otroci.

»Ne bos ti ga sla tam!« je svari-la najmlajšega fantka. »Bom sla!« je zaceptal on, pa že ga je pograbila in vriskala z njim po vrtu, prepevala mu pesmice in z njim poskakovala. Ko je bil splezal njen najstarejši na sosedovo črešnjo in se je sosed začel zaradi tega repenčiti, postavila se mu je tako po robu in tajila njegovo krivdo tako trdovratno, da se je ta navsezadnje že zaradi ljubege miru, in ker se je zbirala že cela ulica pred njegovo hišo, godrnjaje umaknil v vežo.

Pa ne, da bi kljub dobljeni zmagi nad sosedom oštela in posvarila otroka. Ves dan in ob vsaki priložnosti se je kregala in repenčila zaradi nezaslišane sosedove drznosti,

vezane. Pri največji previdnosti se ni mogoče ogniti konfiskacijam — kako naj potem pišemo tako, kakor bi sami radi in kakor bi ljudje radi imeli, da pišemo proti vladi.

Lajava.

Podžupan gosp. dr. Ivan Tavčar je prejel naslednjo izjavo:

Vaše preblagorodje!

Podpisano društvo kar najstrožje obsoja neosnovane napade na Vašo častito osebo, ki prihajajo od strani neizkušenih ljudi in Vam izreka svoje neomajane in popolno zaupanje. Bodite preverjeni, da ta grda obrekovanja niti najmanj ne morejo škodovati Vaši časti, ker Vas pozna vsa Slovenija kot nesebičnega in odkritega moža, ki deluje požrtvovalno v prosep narodno - napredne misli.

Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1910.

Alb. Sič, t. č. predsednik.

Ivan Smole, t. č. tajnik.

Zveze »Slovenca« s Schwarzom.

Nekdo, ki sedi v uredništvu »Slovenca«, je imel v četrtek izredno mnogo posla v palači na Bleiweisovi cesti. Kakšni so bili ti posli ne vemo, vemo samo toliko, da je »Slovenec« že popoldne vedel povedati, da je deželna vlada v nedeljo napovedani shod v »Mestnem domu« prepovedala. Za to prepoved v četrtek se ni vedel nihče izmed sklicateljev, zakaj dotična vladna prepoved, datirana z dne 25. t. m., jim je bila vročena šele včeraj 26. t. m. Kako je torej mogel »Slovenec« za to prepoved izvedeti že v četrtek? Samo dvoje je mogoče: Ali je dotični klerikalec posredoval pri vladi za prepoved omenjenega shoda in mu je vlada to prepoved striktno obljubila ali pa mu je bila zaupana uradna tajnost, kar je seveda nedopustno. Iz tega je razvidno, da vladajo med »Slovencem« in deželno vlado zelo intimni odnosi. Pripomnimo, da je bil dotični klerikalec tudi pri g. Finku.

Klerikalec so pač denuncijantje.

Iz povsem zanesljivega vira smo izvedeli, da so fanta, ki je baje 17. t. m. klical »živio Srbija« denuncirali klerikalec. S tem pa seveda še ni rečeno, da bi ti pošteni ne bili kljub temu v ozadju te afere, nasprotno, vse kaže na to, da je vsa stvar prav lopovsko vprizorjena. Stvari bomo seveda posvetili vso pozornost ter skušali zagonetki priti do cela na dno in če bo to »Slovenec« ljubo ali ne!

da se je upal dolžiti njenega otroka takega dejanja. Bog varuj, da bi ji oporekal, občutil bi vso težo njene nemilosti.

Južna kri je tekla po njenih žilah, razburljivo, neukrotljivo, pa tudi nestanovitna. Zato menda sama ni vedela, kaj hoče, zato si ni vedela mnogokrat urediti svojih misli. Impulzivno je bilo vse njeno življenje, brez celote, brez spajajočega stremljenja. Bilo je njeno življenje, rekel bi, pestrobarven niz najrazličnejših čustev in doživljanjev. Danes se je ogrevala za kako stvar, ki ji je jutri mrzela, danes se je razburjala nad malenkostjo, ki se ji je zdela drug dan prav. Nikdar ni vedela, pri čem da je, in njena okolica ni smela računati nikdar z njenimi besedami. Gotovo mero nestanovitnosti in impulzivnosti pričakujemo pri vsaki ženski in je ne obsojamo, da, komaj opazimo jo, če pa doseže tako mero, da tvori celo in edino vsebino vsega značaja, smo takoj pripravljeni vreči kamen na tako osebo.

Bilo je prve dni, ko so se doigravali razburljivi prizori v prvem nadstropju. Komaj poročen par, in že na dnevnem redu krog in pretep! to je bilo nekaj za jezike te okolice! Vse se je zgražalo in vse ženske so stikale glave in ugibale, kaj more biti vzrok tem prizorom. Kolikor pa so si tudi belile glave, pravega povoda niso mogle najti, dokler jih ni podučila ona iz drugega nadstropja. Vedela je vse, vso preteklost obeh in vse, kar

Izjemno stanje v Ljubljani.

V Ljubljani vlada izjemno stanje, kakor da bi se nahajali na predvečer revolucije. Razveljavljene so z enim samim podpisom vsegamogočnega Tirolca vse ustavne svoboščine, pred vsem pa društveno in zborovalno pravo. V nedeljo 28. t. m. bi se imel v Ljubljani vršiti javen shod, čegar dnevni red bi obsegal ti-le dve točki: 1. Vzroki razpustitve Narodne delavske organizacije v Ljubljani in 2. o položaju narodnega delavstva. Menimo, da sta to točki, o katerih se da razpravljati, ne da bi bil pri tem v nevarnosti obstoj države. Kljub temu pa je ta shod deželna vlada prepovedala in sicer opiraje se na § 6. zakona o društvenem pravu z dne 15. novembra 1867. Vzeli smo v roke zakon o društvenem pravu in poiskali § 6. Ta paragraf pravi: »Shode, katerih namen kazenskim zakonom nasprotuje, ali kateri so nevarni za javno varnost ali za javni blagor, naj oblastvo prepove.« Torej nedeljski shod je javni varnosti in javnemu blagru nevaren in povrh še v nasprotju s kazenskim zakonom! Bravo, tako je, le pametno tako naprej, Božidar Černe, pa boš kmalu ukrotil »uporne« Slovence!

Kako dolgo bo trajalo izjemno stanje.

Državni detektivi pripovedujejo, da bo kmalu konec izjemnega stanja v Ljubljani, češ, da je Schwarz dobil migljaj z Dunaja, da je že dovolj komedije, ki jo je zadnje dni uprizoril v Ljubljani. Černe je dobil strikten ukaz, da naj čim najprej napravi konec. In mož si je izprosil pod pretezo, da se ne blamira pred javnostjo, da ostane vse tako, kakor je on odredil do prihodnjega torka. Torej v torek bo konec Černetove kaprice, ubogi mestni redarji in orožniki pa bodo zopet imeli mir in pokoj.

Najdeno pismo.

Včeraj je nekdo našel na Čevljarskem mostu zaprto pismo brez naslova. Ko ga je pobral in pogledal, kaj je v kuvertu, je našel v njem mal listič, na katerem je bilo zapisano to - le: »Der Hribar ist und bleibt doch gross, obgleich gekränkt durch unverdientes Los!«

»Škandalozno razmerje«.

Na podlagi informacij, katere smo prejeli od najbolj poučene strani, izjavljamo lojalno, da obdolžitve v jutranji izdaji našega lista z dne 20. t. m. naperjene proti rodbini gospoda c. kr. računskega svetnika Adolfa Langofa nikakor ne odgovarjajo resnici.

Na upravo Dolenjskih železnic.

Iz Mokronoga se nam piše: Lansko leto že, sta mokronoška in šentrupertska občina prosili, naj bi se cesta na kolodvoru Bistrica - Mokronog, kolodvor, kakor tudi skladišče na tem kolodvoru razširilo. Dasi ravno je to nujno potrebno, se tega do danes še ni storilo. Dovožna cesta h kolodvoru je tako ozka, da se voznički drug drugemu komaj ogibljejo; oni vozniki pa, ki pričakujejo potnike pri vlaku, pa sploh nimajo pri kolodvoru prostora. Skladišče je tako prenapolnjeno, da se je moral promet s pragi ustaviti, ker ni prostora za izkladanje. Železniška uprava bi temu prav lahko odpomogla, ako bi odkupila nekoliko sosednega sveta in razširila dovozno cesto, kakor tudi skladišče, kar ne bi stalo mnogo. Če se je za to železnico žrtvovalo že toliko, naj se žrtvuje še to, da vsaj promet ne bo oviran, kar bo železnici sami le v korist.

Kolera in romanje v Jeruzalem.

Grozna bolezen — kolera se širi po vseh deželah. Prišla je z Ruskega ter se razširila po Italiji in vseh drugih južnih deželah. Tudi v Palestini razsaja ta bolezen, ki neizprosno razsaja in mori med prebivalstvom. Po vseh naših pristaniščih, po vseh naših deželah in mestih se delajo največje varnostne naprave. Ljudje se ne upajo niti v najbližja obmorska letovišča. Samo naši klerikalec delajo po vseh listih veliko reklamo za romanje v Palestino. In če človek pomisli, kakšna velika nevarnost nam preti ravno iz teh dežel, tedaj moramo imenovati to početje naših klerikalcev skrajno nepremišljeno. Upamo, da bo ljudstvo vendarle toliko pametno, da ne bo šlo na te nevarne limanice klerikalcev, ki kujejo iz vseh takih in enakih romanj edinole velikanski dobiček. Opozarjamo pa tudi merodajne činitele, da še ob pravem času preprečijo te izprehode, ki postanejo lahko usodepolni za naše dežele.

I. javna ljubljanska skladišča Krišper & Tomazič

so s pretečenim tednom užitnine prista, dobila transito dovoljenje, ter je uradno poslovanje že v popolnem teku, s čim se gospodje trgovci za vsak slučaj opozarjajo.

Razne stvari.

* Ropar umoril starko. Iz Petrograda poročajo: V pristaniščnem delu mesta so odkrili grozovit umor. Pri snaženju kanalov v neki hiši so našli že napol strohnelo truplo stare

godke v prvem nadstropju in pozornost se je obrnila zopet na druge ljudi. Krog vernih poslušalk povesti, ki si jih je sestavila naša znanka iz drugega nadstropja, se je krčil od dne do dne. Prevsakdanje je bilo že, kar je vedela povedati. Končno ni imela nikogar več, komur bi pravila, kar se ji je posrečilo prislišati.

Tedaj se je izneverila svojemu sto in stokrat izrečenemu načelu. Približevati se je začela toli zaničevani in tako obrekovani nekdanji natakari. V par dneh sta si bili debeli prijatelji. Najslabše se je godilo tedaj soprogu iz prvega nadstropja. To je bilo zabavljanja in tožarenja, kadar njega ni bilo doma! In še debelejše, še grenkejše solze so tekle, kadar je prišel, še hujše nabrušen je bil njen jezik!

Pa tudi ta snov obema ženama ni zadostovala za vedno, treba je bilo poiskati novih predmetov. Ni bilo to težko delo, kmalu se je našlo.

III.

V pritličju v isti hiši je stanoval mlad par. Mlad par ni nič posebnega, če vzamemo to dejstvo samo ob sebi. Vsi stari pari so bili svoje dni mladi pari, to je neizpodbitna resnica, vendar je med vsemi pari tako velikanska razlika! Mnogo je parov, za katere se živ krst ne zmeni, in to ravno za to ne, ker so vsakdanji; drugače pa je, če najdejo ljudje na njem kaj izvanrednega. Tak je bil naš par v pritličju, živa uganka vsej okolici, največja seveda v hiši sami.

ženske, ki je imela roke na hrbtu zvezane. Dognali so, da je umorjena žena prej stanovala v hiši nekoga rokodelca in da so jo imeli za bogato. Pred nedavnim časom je naznanil dotični rokodelca, da je ženska odpotovala, na kar je kmalu tudi sam izginil.

* **Roparji napadli karavano.** Iz Varšave poročajo: Osemnajst banditov je napadlo karavano ondotnih trgovcev, ki so se na več vozovih peljali v Kovel, da nakupijo živine. Čeprav je karavana obstojala iz 30 trgovcev in voznikov, se vendar ni mogla braniti proti oboroženim roparjem. Med bojem je bil en trgovec ubit, deset jih je bilo pa težko ranjenih. Ostali trgovci so se podali. Ko so roparji pobrali denar v znesku 125.000 rubljev, so pobegnili.

* **Nenavadna sleparija.** V Kaši na Ogrskem so prišli na sled čudni slepariji. Dognalo se je namreč, da je že več sto ljudi zahtevalo potne liste za Ameriko, vendar so dotični ljudje še vedno doma. Potne liste so prodali takim osebam, katerim bi jih oblast gotovo ne dala.

* **Umor nemških kolonistov.** Na Kavkazu so Tatarji napadli nemškega kolonista Andriisa, ko je s svojo družino jezdil iz Georgfelda v Helendorf. (Čudno, kako pridejo vasi v Kavkazu do nemških označb.) Tatarji so zahtevali, da jim Andriis izroči ves denar, kar je tudi storil. Kljub temu so roparji ustrelili moža in ženo. Njuna 9 in 11letna sinova so na konjih pognali nazaj proti Georgfeldu.

* **Pojočega osla žalosten konec.** Na Dunaju sta te dni nastopala dva umetnika z oslom, ki zna peti in smejeti se. Tako inteligentnemu oslu se je seveda zdelo preneumno, da bi moral prebivati v hlevu, zato se je predvčeršnjim odtrgal od jasel ter stekel na cesto. Tu je z nosil svojo jezo nad 60letnim Dunajčanom Haslacherjem, katerega je vrgel ob tla, ter vsega ogrizel. Nesrečnega Dunajčana so spravili v bolnišnico, razjarjenega osla pa h konjaču. Inteligentni osel se zdaj več ne smeje in več ne poje, ampak se drži zelo žalostno, ker se mu dozdeva, da ga bodo modri dunajski očetje obsodili na neslavno smrt.

* **Nesreča pri dirki.** Pri konjski dirki v Budimpešti sta takoj ob začetku padla raz konja dirkača Korb in Hollinger. Korb si je zlomil nogo, Hollinger pa roko nad komolecem. Hollingerja so brezvestnega odpeljali v bolnišnico. Najbrž sta oba ponesrečena dobila tudi notranje poškodbe.

So ljudje, ki morajo obesiti vse svoje skrbi drugim na nos, so taki, ki ne morejo ohraniti nobene malenkosti za se, a med te ne smemo šteti našega para v prtiličju.

Pol leta sta stanovala on in ona v hiši, a ves čas se ni zgodilo, kar bi bilo dalo v hiši povod za kako govornico. Ženske so si navadno vse prijazne. Ta pa je bila izjema, odgovarjala je sicer prijazno, poslušala tudi, če je kdo kaj pripovedoval, v nadaljnje pogovore in v prijateljsko občevanje pa se ni spuščala. »Ošabna je,« je bila napravljena takoj sodba.

On je hodil v bližnje mesto, a v celi hiši ni vedel nikdo, kaj dela. To jih je bolelo. Če kaj, tega ti ženske ne odpuste, če jim ne nudiš snovi, da bi govorile o tebi, najhujše pa je in največje sovrašтво žanjejo pri ženskah, ki se pripravajo s svojimi slabšimi polovicami, oni, ki se razumejo. Sto in stokrat je poskusila naša znanica iz drugega nadstropja izvedeti, kaj in kdo so ti zagonetni ljudje v prtiličju. Delavec on menda ni, za to se nosi ona previsoko. Morda uradnik? Vsaj eden ali drugi bi ga moral poznati. Strašne skrbi so ji delali ljudje iz prtiličja. »Nobenih preprirov ni čuti,« se je jezila bivša natakariča, »kakšni ljudje so to?«

In če je prišel on domov in prinesel svoji ženi vodo od vodnjaka na dvorišču ali celo premog, zmajali so se zastori v prvem in drugem nadstropju. »Kakor njen hlapec,« je sikala v prvem nadstropju bivša natakariča, »ona ga ma hlač,« je modrovala ona iz drugega nadstropja. Obe pa ste bili edini v sodbi, da ta dva ne moreta biti nič posebnega.

* **Amerikanska.** V Aleksandriji, v državi Virginiji (Zedinjene države), se je nedavno poročilo revno dekle z ravno tako revnim kmetom. Staro mater mlade neveste je silno bolelo, ker ni mogla svoji vnukinji ničesar dati za doto ali vsaj za spomin, zlasti še, ker je bila rodbina nekdanj premožna. Da si stara mati pokliče v spomin nekdanje srečno mlade čase, je šla ter začela prebrati pisma, ki jih je pisal njen mož še kot mlad, zaljubljen fant. Pri tem je našla štiri prav čudne znamke, obstoječe iz malega okroglega papirja, na katerem je bila vtisnjena beseda: »Plačano« in pod njo z roko zapisana številka 5. Besedo in številko je obkrožil napis: »Poštni urad Aleksandrija«. To so najbolj redke znamke na svetu; izdal jih je poštni urad v Aleksandriji leta 1874. kot provizorične pisemske znamke. Te znamke je stara mati dala svoji vnukinji za spomin. Njen mož je šel z njimi k nekemu prekupovalcu znamk in ta je v veliko začudenje mladega moža takoj ponudil za znamke 48.000 K. Mož je seveda z veseljem pograbil tisočake, od veselja pa so obhajali še enkrat svatovščino. Tako je stara mati na jako cenen način preskrbela svoji vnukinji lepo doto.

* **Anarhisti v Olomucu.** Olomuško okrožno sodišče je uvedlo obširno preiskavo proti celi vrsti ljudi, ki so baje člani neke tajne družbe. Državna oblast trdi, da gre za zelo nevarno tajno anarhistično organizacijo. Pa najbrž ne bo tako hudo.

* **Orkan in naliv.** V Canelli v Italiji se je med silnim orkanom vtrgal oblak. Dvajset hiš je bilo takoj brez strehe, dve osebi sta bili ubiti, več pa ranjenih. Škoda znaša nad milijon lir.

* **Grozovit samomor.** Stotnik 89. pešpolka v Jaroslavi, Vaclav Laznička, je izvršil grozovit samomor. Dvakrat si je s sabljo prebodel prsi, prerezal si je z nožem grlo in končno se je še obesil. Vzrok velika nervoznost.

* **Trideset milijonov priženil.** Ljubica, ali kakor nekateri trdijo, prava žena umrlega belgijskega kralja Leopolda, baronica Vaughan, je prinesla svojemu možu 30 milijonov frankov dote. Kakor se kaže, je kralj dobro plačeval usluge svoje ljubice.

* **Melonina peška provzročila smrt.** Martin Weiss, 35letni prodajalec melon v Budimpešti, si je te dni sam privoščil lepo melono. Pri jedi mu je peška zašla v sapnik in predno je prišel zdravnik, je bil Weiss že mrtev.

karica, »ona ga ma hlač,« je modrovala ona iz drugega nadstropja. Obe pa ste bili edini v sodbi, da ta dva ne moreta biti nič posebnega.

Nekega dne se je zgodilo, da se je po hudem prepiru v prvem nadstropju izrazila mlada žena v prtiličju proti sosedu, kako mučno je poslušati vsak dan to pretepuvanje in kako ostudno se ji to zdi. Hitro je pobrala te besede naša znanica in jih prinesla še gorke v prvo nadstropje. To je bil povod prvi bitki. »Kaj, o meni se upa govoriti,« je kričala bivša natakariča, »o meni, ki sem uradnikova žena!« Prav ga mate,« ji je pritrjevala prijateljica iz drugega nadstropja, potem pa stekla v prtiličje povedat, kako se bivša natakariča togoti. Očividno bi bila rada izzvala prepir, zato je švigala sem in tja med prvim nadstropjem tako, da se je razkoračila na dvorišču in začela kričati na vse grlo:

»Kaj neki si misli, ta — ta — in sapa ji je pohajala; »jaz, jaz, sama v celi hiši sem milostljiva, od take — si ne dam reči ničesar. Kaj je ona? — Nič! — Jaz pa sem milostljiva!« Na ta način bi bilo šlo v neskončnost, da bi le bila imela kaj poslušalec ali pa če bi bilo prišlo iz prtiličja kaj odgovora. Toda vse je ostalo tiho in v prtiličju se ni zmenil živ krst za njeno vpitje. Mar je bilo njej in njemu njene jeze kakor lanskega snega.

Tako se je končala prva bitka. (Dalje prihodnj.)

* **Samomor trgovca.** Trgovec Siegfried Wongschowski v Berolinu je poneveril 25.000 mark. V trenutku, ko so ga hoteli stražniki vsled naročila berlinske kriminalne policije aretirati, se je ta ustrelil.

Najnovejše vesti.

Nemški centum se približuje nemško - nacionalni - liberalni stranki.

Augsburg, 27. avgusta. Nemški »Augustinusverein«, ki zasleduje iste cilje, kakor avstrijski »Piusverein«, je imel ob priliki nemškega katoliškega kongresa zborovanje, na katerem so sklenili, pozvati nemški centum, naj se zavzema za sodelovanje vseh meščanskih strank. Predvsem je treba pridobiti za skupno delovanje s centumom nemško-nacionalno - liberalno stranko, ker se boje, da bi se ta preveč ne približala socijalno - demokratični stranki.

Drugi kongres soc. dem. žen. Kodanj, 27. avgusta. Danes se je tukaj začel II. kongres socijalno-demokratičnih žensk. Navzočih je 100 delegatij, ki zastopajo 16 narodov. Na dnevnem redu je: »Socijalistična ženska akcija za ohranitev miru.«

Razmere na Španskem. Madrid, 27. avgusta. V Bilbao se je položaj zelo poslabšal. Splošno se sodi, da izbruhne prihodnji ponedeljek generalni štrajk.

Revolucija na Portugalskem. Lissabona, 27. avgusta. Oblasti so odredile najstrožje naredbe. Celotno mesto je od vojakov zasedeno. Posebno v pristanišču in v vojašnicah je kar najstrožje vse zastraženo, ker pričakujejo, da bodo ustaši napadli najprvo vojašnice, da si prilaste orožje in strelivo.

Razprava proti morilecu vohuna Rybaka.

R. — Krakov, 27. avgusta. Kakor zatrjujejo, bo obravnava proti Stanislavu Trudnovskemu, morilecu vohuna Rybaka, pred porotnim sodiščem v Krakovu, in sicer meseca novembra.

Stoletna starka. R. — Poznanj, 27. avgusta. List »Leez« javlja, da je v Gonsavi na Poznanjskem umrla starka, ki je bila rojena leta 1793. Starka je torej dosegla starost 117 let.

Poljska tovarna peres. R. — Lvov, 27. avgusta. Tu se je ustanovila zadruga z omejeno zavezo, ki bo zgradila tvornico za jeklena pisalna peresa. Temeljna glavica bo znašala 250.000 K, prometni kapital pa 50.000 K. Predsednik tega društva je prof. R. Dziešlewski.

Poizkušeno zastrupljenje s pilulami.

Ormož, 27. avgusta. Tu so aretirali nadrevidenta državnih železnice Katelesa in njegovo soprogo, ki sta na sumu, da sta popolnoma po Hofrichterjevem načinu hotela umoriti neko žensko. K temu se poroča iz Lipnice na Štajerskem: Tukaj živi vdova Moravec, ki je precej premožna. Svoje veliko premoženje je izročila temu nadrevidentu pod pogojem, da ji redno izplačuje obresti, premoženje pa pripade po njeni smrti hčerki nadrevidentovi. Nadrevident in njegova soproga sta pa živele čez svoje razmere ter na ta način napravila vse premoženje, ki ga jima je izročila vdova Moravec. Ko je prišel čas izplačila, nista imela potrebnih sredstev. Vsled tega sta sklenila umoriti vdovo ter sta ji poslala strupenih pilul, ki ji naj bi pomagale zoper njeno bolezen. Predno se jima je pa posrečila grozovita nakažba, so jima prišli na sled.

Za kratek čas. Schwarz in dr. Šusteršič. Zakaj sta baron Schwarz in dr. Šusteršič tako zelo prijatelja? Ker sta oba črna.

Industrijski in odgovorni urednik: Rado Pustelnik.

Borzna poročila.

Dunaj, 27. avgusta. Dobro razpoloženje včerajšnjega trga se je tudi danes v polnem obsegu vzdrževalo. Alpinke, Avstrija - akcije, delnice državnih železnic, Schuckart - akcije, delnice Škodovih tovarn so imele zlasti na dopoldanski borzi mnogo kupcev. Banke ponujajo denar po 4⁷/₈%. Devize trdne.

Ljubljanska »Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 26. avgusta 1910.

Stoletni papirji.	Denari	Blagovni
4% majeva renta	93-60	93-80
4-2% srebrna renta	97-40	97-60
4% avstr. krona renta	93-55	93-75
4% ogr.	91-85	92-06
4% kranjsko deželno posojtlo	95-25	96-25
4% k. o. češke dež. banke	94-—	95-—
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/2	230-—	236-—
„ „ 1864	324-—	329-50
„ „ tiske	156-—	161-90
„ „ zemeljske I. izdaje	299-50	305-50
„ „ II.	280-10	286-10
„ „ ogrske hipotечne	248-75	254-75
„ „ dun. komunalne	529-—	539-—
„ „ avstr. kreditne	521-75	531-75
„ „ ljubljanske	83-—	89-—
„ „ avstr. rdeč. križa	63-25	67-25
„ „ ogr.	38-—	42-—
„ „ bazilika	29-—	33-—
„ „ turške	255-50	256-50
Blagovne.		
Ljubljanske kreditne banke	440-50	442-50
Avstr. kreditnega zavoda	664-—	665-—
Dunajske bančne družbe	547-25	548-25
Južne železnice	112-75	113-75
Državne železnice	748-50	749-50
Alpine-Montan	752-75	753-75
Češke sladkorne družbe	254-—	255-80
Živnostenske banke	266-—	267-—
Valute.		
Cekini	11-37	11-40
Marke	117-45	117-65
Franki	95-35	95-50
Lire	94-60	94-85
Rublji	254-—	254-75

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 26. avgusta 1910.

	Termin.	
Pšenica za oktober 1910	za 50 kg	9-87
Pšenica za april 1911	za 50 kg	11-12
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7-34
Koruza za avgust 1910	za 50 kg	5-76
Koruza za maj 1911	za 50 kg	5-79
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7-79

Efektiv. Neizpremenjeno.

Eng. Franchetti
v Ljubljani, Sodnijska ulica 2,
nasproti kavarni »Evropa«
priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno
brivnico
in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.
Svoji k svojim!

Zaljubljeni kapucin.
Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.
Ta zabavna povest, polna krepkega in presirnega humorja in svežih, dostikrat razposajenih dovtipov, je prav kar izšla v posebni knjigi. Prijateljem neprisljane komike in veselega smeha bodi posebno priporočena.
Cena broš. 1 K, vez. 1'80 K, s pošto 10 v več.
Narodna knjigarna
v Ljubljani.

Slovinci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Prevzeteje gostilno. P. n. občinstvu naznanjava, da
gostilno „pri Fortuni“
 Vodovodna cesta šte. 28.
 Postrežba točna! Gostje so dobro!
 Za obilni obisk se najvljudneje priporoča
P. in J. Vedrišek.

Ustanovljena leta 1882. 23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
 registrirana zadruga z omejenimi zavzezi
 v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
 je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 83.116.121-11
 upravnega premoženja K 20.775.510-59

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
 brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica
 sama za vložnike.

**Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
 metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.**
 Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000

**Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % z 1 1/2 % na amortizacije ali pa po
 5 1/2 % brez amortizacije; na menice po 6 %.**
 Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
**URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
 in praznikov.**
 Telefon št. 185. Poštno hranilnice račun št. 828.405.

Usojam si vljudno opozoriti, da sem prevzel 9

**glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenjske zavarovalnice,
 najcenejši zavod na kontinentu.**
 Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulturno
vsakovrstna posojila in kredite
 kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.
Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“
 registrirana zadruga z omejenim jamstvom
Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
 po 4 1/2 %; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
 račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
 najrazličnejše načine. — **Navotam menjalnice:** zamenja tuj denar,
 prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
 — Eskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
 dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.
 Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pisмено v zadržni
 pisarni. 10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.
 Stritarjeva ulica šte. 2.

Promese zemljiških srečk k **K 5.50 k žrebanju tiskih srečk **K 8.—**
 žrebanju 5. septembra t. l. po **1 oktobra t. l. po****

Dolžnost
 vsakega Slovenca je,
 da sklene zavarovalno
 pogodbo bodisi za
 življenje, ali pa proti
 požaru le pri slovanski
 banki »SLAVIJA«.
 Podpirajmo torej
 domač slovanski za-
 vod, da more nalogo,
 ki si jo je stavil, iz-
 polniti v najširšem ob-
 segu.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi
 je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.
 ∴ Ogromni rezervni fond **K 48.812.797—** jamči za popolno varnost. ∴

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.
Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj
 smrti roditeljev, za otrokom.
Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.
Banka „SLAVIJA“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko - narodno upravo.
Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim
 dobrotinim namenom.
Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.
 Vsa pojasnila daje drage volje 1

generalni zastop banko „Slavije“ v Ljubljani.

Slovenci!
 Oklenimo se z vsemi
 močmi gesla: »Svoji
 k svojim!«
 Osamosvojimo se na
 narodno - gospodar-
 skem polju!
 Ne podcenjujmo se!
 Bodimo odločni, mlač-
 nost, obzirnost in ne-
 doslednost, ki se čim
 huje nad nami mašču-
 jejo, morajo izginiti.
 Osvobodimo se tujega
 jarma!

Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 3.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov kron.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov kron. **Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.**

Za varnost vložnega denarja jamči zraven
rezervnega zaklada še mestna občina
 ljubljanska z vsem premoženjem in z vse
 svoje močjo. Izguba vložnega denarja je
 nemogoča, ker je po pravih te hranilnice,
 potrjenih po c. kr. deželni vladi, **izključena**
vsaka spekulacija z vloženim denarjem.
 Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo
 po 4 1/4 % brez odbitka; nevzdignjene obresti se
 pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
 denar.

Posojila na zemljišča po 5% obresti in proti
 amortizaciji po najmanj 1/4% na leto. Daje po-
 sojila na menice in vrednostne papirje.
 Za varčevanje ima vpeljane lične **domače**
hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev
 in obrtnikov pa **kreditne društvo.** 4

Lastnica in tisk »Narodne tiskarne«.